सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT

OF

MAHARASHTRA STATE

1981-82

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

DIRECTORATE OF ECONOMICS AND STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
BOMBAY

GOVERNMENT PRESS, NAGPUR
1986

[Price Rs. 28-00]

महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT OF MAHARASHTRA STATE

1981-82

*

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.
DIRECTORATE OF ECONOMICS AND STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
BOMBAY
GOVERNMENT PRESS, NAGPUR
1986

प्रस्तावना

राज्य सांख्यिकी गोषवारा १९८१-८२ या अंकापासून हे प्रकाशन मराठी आणि इंग्रजी अशा दोन्ही भाषांतून तयार करण्यात येत आहे. या प्रकाशनामध्ये महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व आर्थिक बाबींवरील माहिती शक्यतो १९८१-८२ या वर्षाकरिता दिली आहे. १९८१ च्या जनगणनेवर आधारित तक्त्यांचा ह्या प्रकाशनात प्रथमच समावेश करण्यात आला आहे. महत्त्वाच्या निवडक विषयांवरील आकडेवारीतील कल तक्त्यांत सारांश रुपाने दिला आहे. शक्य असेल तेथे जिल्हावार माहिती देण्यात आली आहे.

२. महाराष्ट्र राज्य व त्यातील जिल्ह्यातील सामाजिक व आर्थिक बाबींचा अभ्यास करू इच्छिणाऱ्यांस हे प्रकाशन संदर्भ ग्रंथ म्हणून उपयुक्त होईल अशी आशा आहे.

३. राज्य शासन, केंद्र शासन, स्थानिक संस्था व इतर संस्थांची निरनिराळी खाती व कार्यालये ह्यांनी आवश्यक माहिती प्रकाशनाच्या या एकोणिसाव्या अंकात समाविष्ट करण्यासाठी देऊन त्यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे.

सु. म. विद्वांस

अर्थ व सांख्यिकी संचालक

मुंबई.

मुंबई :

दिनांक २४ सप्टेंबर, १९८५.

PREFACE

From this issue for the year 1981-82, the Statistical Abstract of Maharashtra State is being published both in Marathi as well as in English. The Abstract gives the data on socioeconomic characteristics of the State mostly for the year 1981-82. The tables based on 1981 population census are included for the first time in this publication. The trends in respect of selected major topics are given in a summary form. Districtwise information has also been given wherever possible.

2. It is hoped that this publication will be found useful as a reference book by those interested in making socioeconomic studies of Maharashtra and its districts.

3. I am thankful to the different departments and offices of the State Government, Government of India, Local Bodies and Other Organisations for their co-operation in supplying requisite data for inclusion in this publication, which is the nineteenth in the series.

S. M. Vidwans
Director of Economics & Statistics
Bombay.

Bombay,
Dated 24th September, 1985.

शुद्धिपत्र/Errata

पृष्ठ Page (1)	तक्ता क्रमांक Table No. (2)	बाब Item (3)	स्तंभ क्रमांक Column No. (4)	चूक Incorrect (5)	बरोबर Correct (6)
17	..	Note	..	*Less than 500 tonne rupees.	*Less than 500 tonnes, rupees.
25	Indicator	Aurangabad	13	41.29	41.22
31	Indicator	Amravati	69	3,553	3,523
110	2.13	Column heading	1	एकूण वित्तलब्धीची श्रेणी	एकूण वित्तलब्धीचे गट/
113	2.15	Column heading	2	केंद्रशासित जिल्हा	जिल्हा/केंद्रशासित प्रदेश
167	4.9	Table heading	..	महाराष्ट्र— सरासरी उत्पादनाचे दिर्देशांक	महाराष्ट्र— प्रमुख पिकांच्या सरासरी उत्पादनाचे निर्देशांक
167	4.9	Unit	..	पायान्यूतकाल : त्रैवार्षिक Base : Triennium 1967-70-100.	पायाभूतकाळ : त्रैवार्षिक Base : Triennium 1967-70=100.
172	4.11	Sr. No. 19 Buldana (1972)	12	31	39
171	4.11	Serial No. 10 Satara (1972)	20	1,801	1,081
189	5.4	V-1.	2	All India...... and mount disease.	All India......mouth disease.
197	7.2	परिमाण अनुक्रमांक ९–२ आणि ३	3	संख्या	हजारात
197	7.2	परिमाण— अनुक्रमाक १४ (२)	3	संख्या	टनात
227	11.1	Sr. No. Pune Amravati (D) Barshi Parbhani (J) Wardha	4 4 4 4 4	Red/Gaonani Garda Red Blank	Red/Gaoran Garda Red Yellow
238 to 241	11.5	सर्व केंद्रे, All Centres	..	आधारभूत वर्ष १९६०/६१–१०० Base year : 1960/61-100	आधारभूत वर्ष : १९६०/६१=१०० Base year : 1960/61=100.
242	11.6	पाया Base	..	पाया : जुलै १९६० जून १९६१–१०० Base : July 1960—June 1961-100	पाया : जुलै १९६० जून १९६१=१०० Base : July 1960—June 1961=100
243	11.7	Base year	...	पाया–१९६०–१०० Base—1960—100	पाया–१९६०=१०० Base—1960=100
244	11.8	Base year	..	पाया–१९७१–१०० Base—1971—100	पाया–१९७१–१०० Base—1971—100
244	11.8	वर्ष/ Years	1	जानेवारी/ January 1980	जानेवारी January 1981
244	11.8	Column heading	5	कापड व्हिना	कापड बिछाना व पादत्राणे
245	11.9	Column heading	2	अन्नगट **	अन्नगट *
251	12.2	Sr. No. 41 (Wooden products)	6	13,100	13,000

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
253	12.3	अनुक्रमांक ७६ व ७७		कच्चा कापूस देशी रूई कच्चा कापूस परदेशी रूई	कच्चा कापूस— देशी रूई * कच्चा कापूस परदेशी रूई *
253	12.3	Articles Sr. No. 75	2	Wool-row	Wood-raw
259	13.4	Table Heading	..	(as on 1-1-1982)	(as on 1-1-1982)*
267	13.12	Table years	..	(1978)	(1981)
285	14.2	Buldana S	4	2,131	2,132
285	14.2	Bhandara P	5	7,684	764
294	14.6	Maharashtra State	3	16*	16
296	14.8	अनुक्रमांक ४	2	यांत्रिक (कर्बित)	यात्रिक (कर्षित)
310	15.4	District	2	Ratnagiri, Sindhudurg Aurangabad, Jalna	Ratnagiri, Sindhudurg Aurangabad Jalna
334	18.1	Jalgaon Savda Sotod	4 4	1 3	3 1
377	20.3	IV—Total expenditure	1	(III+IV)—PE	(III+IV)=E
389	21.2	विकासाचे शीर्ष/ १ Head of Development Sr. No.2	2	सहकार साठवण व पणन Co-operation storage and marketing.	सहकार/ Co-operation
392	22.1	Column heading	9	1980-81	1980-81 *
392	22.1	8.1	9	18,229	8,229
396	22.3	1	8	1,59,344 ..	1,59,349
397	22.3	13	10	39,93	33,934
398	22.4	Sub-Total Secondary	8	3.54	35.4
398	22.4	11	8	2.7	2.8
400	22.5	Sub-Total (8+9)	7	157.5	157.4
404	23.1	Serial No. 5	3	1	..
404	23.1	Serial No. 24	10	13	3
405	23.1	State Total	25	10,963	10,953
405	23.1	State Total	22	54,139	54,139*
404	23.1	टीप— Note :	..	यात अनुक्रमे . . . . समावेश आहे. This......respectively	* यात अनुक्रमे समावेश आहे. *This .....respectively
407	23.3	Column heading	11	[(10)+5. 4+8+9+10)]	(Cols. 4+8+9+10)
478	..	परिशिष्ट—५.९.१ १४ वी ओळ		झालेली संख्येची घट	झालेली घट

महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकी गोषवारा

STATISTICAL ABSTRACT OF MAHARASHTRA STATE, 1981-82

अनुक्रमणिका

CONTENTS

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
i	जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेबाबतची टिप्पणी ..	(x)	Note on reorganisation of districts in Maharashtra
ii	दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र (सामान्य माहिती, भारताशी तुलना).	2	Maharashtra State at a glance (General information, comparison with India).
iii	निवडक विषयांवरील सारांशाचे तक्ते ..	7	Summary tables on selected topics
iv	निवडक निर्देशांक	23	Selected indicators
	1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या		**Area And Population**
1·1	१९८१ च्या जनगणनेनुसार क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	40	Area and population according to 1981 census
1·2	१९०१ पासूनचा लोकसंख्येतील दशवर्षीय चढउतार	43	Decadal variation in population since 1901
1·3	गावांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण	48	Villages classified by population
1·4	शहरे/शहर संकुलांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण	50	Towns/Urban agglomerations classified by population
1·5	शहरांची, नागरी भागांची आणि ग्रामीण भागांची लोकसंख्या.	52	Population of towns, urban areas and rural areas
1·6	साक्षरतेची टक्केवारी	59	Percentage of literacy
1·7	अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांची लोकसंख्या.	60	Population of scheduled castes and scheduled tribes
1·8	महाराष्ट्र राज्यातील तालुके व पंचायत समित्या	61	Tahsils and Panchayat Samitis in Maharashtra State
	2. मनुष्यबळ		**Manpower**
2·1	लोकसंख्येची आर्थिक वर्गवारी, १९८१	66	Economic classification of population, 1981
2·2	बिगर शेती व्यवसायातील कामगारांचे मुख्य व्यवसाय गटानुसार वर्गीकरण (१९७१).	75	Occupational classification of persons at work other than cultivation into main divisions (1971).
2·3	राज्यातील बिगर शेती व्यवसायातील कामगारांचे व्यवसायानुसार वर्गीकरण (विभाग, गट वगैरे प्रमाणे).	78	Occupational classification of persons at work other than cultivation in the State (according to divisions, groups, etc.)
2·4	औद्योगिक गटानुसार काम करणाऱ्यांचे (शेतीव्यतिरिक्त) वर्गीकरण	81	Industrial classification of persons at work (other than cultivation) by divisions and major groups.
2·5	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती या उद्योगधंद्यात काम करणाऱ्यांचे घरगुती उद्योगधंदे व बिगर घरगुती उद्योगधंदे यानुसार वर्गीकरण.	92	Distribution of workers in manufacturing, processing, servicing and repairs by household industry and non-household industry.
2·6	बिगर घरगुती उद्योगधंदे, व्यापार, व्यवसाय किंवा सेवा हा प्रमुख व्यवसाय असणाऱ्यांचे लिंग व कामाच्या प्रकारानुसार व उद्योगधंद्यानुसार वर्गीकरण.	95	Industrial classification by sex and class of workers of persons at work in non-household industry trade, business, profession or services as main activity.
2·7	काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वयोगटानुसार वर्गीकरण.	98	Female workers and non-workers according to main activity classified by age groups.
2·8	काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण.	100	Female workers and non-workers according to main activity classified by marital status.
2·9	काम न करणाऱ्या व्यक्तींचे व्यवसाय प्रकार व लिंग यानुसार वर्गीकरण.	102	Persons not at work classified by type of activity and sex.
2·10	जिल्हानिहाय व प्रशासकीय विभागवार शासकीय कर्मचाऱ्यांची संख्या (१-७-१९८१).	105	Districtwise and administrative departmentwise distribution of State Government employees (1-7-1981).

अनुक्रमणिका—चालू CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
2·11	प्रशासकीय विभागवार तथा श्रेणीवार शासकीय कर्मचारी (१-७-१९८१ ची स्थिती).	108	Administrative Departmentwise and classwise distribution of Government employees (As on 1-7-1981.)
2·12	श्रेणी व मूळ वेतनाच्या श्रेणीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	109	Distribution of Government employees by class and Basic Pay Range.
2·13	श्रेणी व एकूण वित्तलब्धीच्या श्रेणीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	110	Distribution of Government employees by class and total emoluments.
2·14	श्रेणीनुसार व जातीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	112	Distribution of Government employees as per class and caste.
2·15	जिल्हावार व श्रेणीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	113	Districtwise distribution of Government employees according to class.
2·16	जिल्हावार व जातीनुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	114	Districtwise distribution of Government employees according to caste.
2·17	जिल्हावार व धर्मानुसार शासकीय कर्मचाऱ्याचे वर्गीकरण.	116	Districtwise distribution of Government employees by religion.
2·18	जिल्हावार व कामाच्या ठिकाणानुसार शासकीय कर्मचाऱ्याचे वर्गीकरण.	117	Districtwise distribution of Government employees according to place of work.
2·19	जिल्हावार स्त्री-पुरुष शासकीय कर्मचारी ..	118	Districtwise Government employees by sex
2·20	जिल्हावार व वयोगटानुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	119	Districtwise distribution of Government employees by different age groups.
2·21	जिल्हावार व निवासाच्या प्रकारानुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांचे वर्गीकरण.	122	Districtwise distribution of Government employees according the type of residence.
2·22	दुकाने व संस्था अधिनियम, १९४८ या खालील रोजगार.	124	Employment under Shops and Establishments Act, 1948
2·23	रोजगार विषयक माहिती ..	125	Employment market information
2·24	आस्थापनांची संख्या व त्यातील रोजगार (आर्थिक गणना १९७७.)	126	Number of Establishments and Employment (Economic Census, 1977).
	3. हवामान		**Climate**
3·1	महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान ..	128	Temperature at different centres in Maharashtra State
3·2	सामान्यपणे पडणाऱ्या पावसाचे दिवस आणि पाऊस यांची मासिकवार आकडेवारी.	129	Monthwise normal number of rainy days and rainfall
3.3	विविध केंद्रांचे ठिकाणी पडलेला पाऊस ..	132	Rainfall at different centres
	4. शेती		**Agriculture**
4·1	जमिनीचा वापर	152	Land utilization
4·2	प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र आणि त्यांचे उत्पादन	154	Area and outturn of principal crops
4·3	जिल्हावार मुख्य पिकाखालील क्षेत्र	158	Area under major groups of crops in each district
4·4	सिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजलेली क्षेत्र	160	Area irrigated by different sources of irrigation
4·5	विविध पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र ..	161	Area irrigated under different crops
4·6	एकूण बागायती विहिरींची संख्या	164	Total number of irrigation wells
4·7	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांखालील क्षेत्राचे निर्देशांक.	165	Index number of area of principal agricultural commodities in Maharashtra State.
4·8	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या उत्पादनांचे निर्देशांक.	166	Index number of production of principal crops of agricultural commodities in Maharashtra State.
4.9	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख कृषी मालांच्या सरासरी उत्पादनाचे निर्देशांक.	167	Index Number of average yield of principal agricultural commodities in Maharashtra State.

अनुक्रमणिका—चालू　　　CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
4.10	जिल्हावार बांधबंदिस्ती केलेली जमीन ..	168	Area bunded in each district
4.11	शेतीची यंत्रे आणि अवजारे	169	Agricultural machinery and implements
4.12	वहितीची खाती आणि त्यांचे क्षेत्र	174	Number of operational holdings and area operated.
4.13	वहितीच्या खात्यांच्या आकार वर्गाप्रमाणे खात्यांची संख्या व त्यांचे एकूण क्षेत्र.	175	Number of operational holdings and area operated by size class of operational holdings.
	5. पशुसंवर्धन		**Animal Husbandry**
5.1	जिल्हावार पशुधनाची संख्या	178	Live stock in each district
5.2	उपचार केलेल्या व खच्ची केलेल्या जनावरांची संख्या	184	Animals treated and castrated
5.3	पशुवैद्यकीय संस्थांची संख्या	188	Number of veterinary institutions
5.4	पशुसंवर्धनासंबंधीची संकीर्ण माहिती	189	Miscellaneous statistics relating to animal husbandry
	6. वने		**Forests**
6.1	निरनिराळ्या प्रकारच्या वनाखालील क्षेत्र ..	192	Area under different types of forests
6.2	प्रमुख व गौण वनोत्पादित वस्तूंचे उत्पादन ..	194	Production of major and minor forest products
	7. मत्स्यव्यवसाय		**Fisheries**
7.1	खारवण केंद्रात केलेली माशांची आयात, मिठाचे वाटप आणि खारवलेले मासे.	196	Quantity of fish brought for curing, salt issued and fish removed at different centres.
7.2	मत्स्यव्यवसायासंबंधीची संकीर्ण माहिती ...	197	Miscellaneous statistics relating to fisheries
7.3	सागरी मत्स्यउत्पादन	198	Marine fish production
	8. उद्योग आणि खाणकाम		**Industries And Mining**
8.1	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण.	200	Distribution of working factories according to working strength.
8.2	चालू कारखान्यांची व त्यातील सरासरी दैनिक कामगारांची प्रमुख उद्योगगटांनुसार संख्या.	202	Number of working factories and average daily employment in major groups of industries.
8.3	महाराष्ट्रातील औद्योगिक उत्पादन	208	Industrial production in Maharashtra
8.4	खनिज उत्पादन	209	Mineral production
8.5	वार्षिक उद्योग पाहणी (गणना + बिगर गणना भाग).	211	Annual survey of industries (census + non-census parts)
	9. वीज		**Electricity**
9.1	महाराष्ट्रातील विजेचा पुरवठा व वापर ..	214	Supply and consumption of electricity in Maharashtra State.
9.2	विजेचा पुरवठा झालेली महाराष्ट्रातील शहरे व गावे.	215	Towns and villages electrified in Maharashtra State
	10. कामगार		**Labour**
10.1	सुती कापड उद्योग व यंत्रोत्पादक कारखान्यातील निवडक केंद्रातील गैरहजेरी.	218	Absenteeism in cotton textile and engineering industry at selected centres.
10.2	औद्योगिक विवाद	220	Industrial disputes
10.3	श्रमिक नुकसानभरपाई कायदा, १९२३ खालील प्रकरणे.	221	Cases decided under workmen's Compensation Act, 1923.

अनुक्रमणिका—चालू | CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
10.4	सेवायोजनासंबंधीची माहिती	222	Employment exchange statistics
10.5	नोंदणीकृत कामगार संघटनांची संख्या, सभासद संख्या, उत्पन्न, खर्च व निधी.	223	Number, membership, income, expenditure and funds of registered trade unions.
10.6	अपघात झालेल्या कामगारांची संख्या व त्यांना भरपाईपोटी दिलेली रक्कम.	224	Number of workers who were involved in accident and compensation paid to them.
	11. किमती आणि निर्देशांक		**Prices And Index Numbers**
11.1	महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्वाच्या शेतीमालाच्या घाऊक किमती.	226	Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State.
11.2	मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती.	230	Wholesale prices of certain agricultural and other essential commodities at Bombay market.
11.3	सोने व चांदी यांच्या मुंबई बाजारातील किमती ..	234	Prices of gold and silver in Bombay market.
11.4	वस्तूंच्या गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किमतीचा निर्देशांक (नवीन मालिका).	236	All India index number of wholesale prices by groups and sub-groups of commodities (New Series).
11.5	मुंबई, जळगाव, पुणे, सोलापूर, औरंगाबाद, नांदेड, नागपूर केंद्रांसाठी कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	238	Consumer Price index number for working class in Bombay, Jalgaon, Pune, Solapur, Aurangabad, Nanded, and Nagpur.
11.6	महाराष्ट्रातील शेतमजुरांकरिता ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	242	Consumer price index number for agricultural labourers in Maharashtra .
11.7	शहरी अश्रमिक कर्मचाऱ्यांसाठी ग्राहक किमतीचा निर्देशांक.	243	Consumer price index number for non-manual employees (Urban).
11.8	महाराष्ट्रातील नागरी विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक.	244	Retail price index numbers for Urban Maharashtra by groups of commodities.
11.9	महाराष्ट्रातील ग्रामीण विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक.	245	Retail price index numbers for Rural Maharshtra by groups of commodities.
	12. व्यापार		**Trade**
12.1	मुंबई बंदरात आयात झालेला माल	248	Imports into Bombay port
12.2	मुंबई बंदरातून निर्यात होणारा माल.. ..	250	Exports from Bombay port
12.3	लोहमार्ग व जलमार्गाने निवडक वस्तूंची महाराष्ट्र राज्यातील आयात व निर्यात.	252	Imports into and exports from Maharashtra State of selected commodities by rail and river.
	13. परिवहन आणि दळणवळण		**Transport And Communications**
13.1	(एक) लोहमार्ग .. .. .. लोहमार्गाची लांबी.	256	(i) Railways Railway length in operation
	(दोन) रस्ते		(ii) Roads
13.2	वर्गवारीनुसार रस्त्यांची लांबी	257	Road length according to different classes
13.3	पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार रस्त्यांचे वर्गीकरण ..	258	Road length according to surface type
	(तीन) मोटार वाहने		(iii) Motor vehicles
13.4	महाराष्ट्र राज्यातील वापरात असलेली मोटार वाहने	259	Number of motor vehicles in operation
	(चार) राष्ट्रीयकृत मार्ग परिवहन		(iv) Nationalised road transport
13.5	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची काही माहिती.	260	Operations of Maharashtra State Road Transport Corporation.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	(पाच) जहाज वाहतूक		(v) Shipping
13.6	मुंबई गोदीत आलेल्या किंवा बंदरात नांगरलेल्या वाफेवरच्या आणि सुसज्ज जहाजांची संख्या व त्यांनी चुकविलेले शुल्क (शासकीय किंवा व्यापारी).	261	Number of steam and square rigged vessels (Government or merchant) which entered the Bombay docks or were berthed at the harbour walls and paid dues.
13.7	मुंबई येथील जहाजे दुरूस्त करण्याच्या गोदीत आलेल्या जहाजांची संख्या व वजन.	261	Number and tonnage of vessels docks in Merewether and Hughes. dry docks in Bombay.
13.8	मुंबई बंदरातून येणाऱ्या व जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक (शिडाच्या जहाजातून आणि बंदरावरील नावेतून होणारी प्रवासी वाहतूक वगळून).	262	Number of passengers arrived and departed from Bombay port (exclusive of passengers carried by sailing vessels and harbour ferries).
13.9	महाराष्ट्र राज्यातील छोटया बंदरातून येणाऱ्या आणि जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक.	264	Number of passengers embarked and disembarked at various minor ports of Maharashtra State.
13.10	महाराष्ट्र राज्याच्या गौण बंदरातून हाताळलेला (आयात व निर्यात) माल	265	Cargo (imports and exports) handled at minor ports of Maharashtra State.
	(सहा) हवाई वाहतूक		(vi) Air traffic
13.11	निरनिराळ्या विमानतळावरून होणारी प्रवासी व माल वाहतूक (इंडियन एअर लाईन्स).	266	Passengers and freight traffic originating at various airports (Indian Airlines).
	(सात) पर्यटन		(vii) Tourism
13.12	मुंबईत उतरणारे परदेशी पर्यटक	267	Foreign tourists disembarking at Bombay
	(आठ) दळणवळण		(viii) Communications
13.13	डाक व तार कार्यालयविषयक सांख्यिकी ..	269	Statistics regarding posts and telegraphs
13.14	अस्तित्वात असलेल्या रेडिओ परवान्यांची संख्या ..	270	Number of broadcasting radio (receiver) licences in force.
13.15	अस्तित्वात असलेल्या दूरदर्शन परवान्यांची संख्या	271	Number of T. V. licences in force
	14. शिक्षण: 274,75,84,85		**Education :**
14.1	शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संस्था व विद्यार्थी ..	274 ✓	Institutions and enrolment by type of education ✓
14.2	पटावरील विद्यार्थी व शिक्षकांची संख्या ..	284	Enrolment of students and number of teachers
14.3	पूर्व-प्राथमिक, प्रथमिक व माध्यमिक शाळांमधील विद्यार्थ्यांची इयत्तावार संख्या.	286	Distribution of pupils by standard (in pre-primary, primary and secondary schools).
14.4	प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्थांतील विद्यार्थ्यांची शिक्षणाच्या माध्यमानुसार संख्या.	288	Distribution of pupils in primary and secondary institutions according to medium of instructions.
14.5	प्रमुख परीक्षांचे निकाल	290	Examination results (Major examinations)
14.6	संस्थेच्या प्रकारानुसार तांत्रिक शिक्षण संस्था ..	293 ✓	Distribution of technical institutions by type of institutions. ✓
14.7	तंत्र निकेतन संस्थांची त्यांचे वर्गवारीनुसार संस्था, त्यांतील प्रवेश क्षमता, नांव नोंदविलेले, उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थी आणि शिक्षकांची संख्या.	295	Number of technical institutions, intake capacity, enrolment, outturn and number of teachers by category of institution.
14.8	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील मंजूर केलेल्या जागा, प्रवेश क्षमता व उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या.	296	Number of sanctioned seats, intake capacity and outturn of Government industrial training institutes.
14.9	अभियांत्रिकी, तंत्रशास्त्र व तंत्रनिकेतने अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या अंतिम वर्षाच्या परिक्षेस बसलेल्या व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.	297	Number of students appeared and passed in final year examination of engineering, technological and polytechnic colleges during the calendar year.

अनुक्रमणिका—चालू CONTENTS—*contd.*

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
	15. वैद्यकीय :		**Medical :**
15.1	महाराष्ट्र राज्यातील जीवनविषयक महत्वाचे दर	300	Important vital rates in respect of Maharashtra State
15.2	जन्म दर, मृत्यू दर व बाल मृत्यू दर	301	Birth rates, death rates and infant mortality rates
15.3	प्रमुख कारणानुसार मृत्युंची महाराष्ट्रातील जिल्हावार संख्या.	303	Number of deaths by principal causes in districts of Maharashtra.
15.4	सार्वजनिक आणि सार्वजनिक सहाय्यित संस्थांकडून मिळालेल्या वैद्यकीय सुविधा.	310	Medical facilities available through public and public aided institutions.
15.5	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या व त्यांचे कार्य ..	311	Number of family welfare centres operating and work done.
	16. सहकार :		**Co-Operation :**
16.1	कृषी व बिगर कृषी पत शिखर आणि मध्यवर्ती संस्थांचे कार्य.	314	Operations of agricultural and non-agricultural credit-apex and central institutions.
16.2	कृषी पत व बहुउद्देशीय संस्थांचे कार्य ..	316	Operations of agricultural credit and multipurpose societies.
16.3	बिगर कृषी पत संस्थांचे कार्य	317	Operations of non-agricultural credit societies
16.4	सहकारी पणन संस्थांचे कार्य	318	Operations of co-operative marketing societies
16.5	सहकारी उत्पादक संस्थांचे कार्य	320	Operations of co-operative enterprises
16.6	इतर सहकारी संस्थाचे कार्य	322	Operations of other co-operative societies
	17. ग्रामीण पतपुरवठा :		**Rural Credit :**
17.1	मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ खाली दिलेल्या अनुज्ञप्तींची जिल्हावार संख्या.	326	Number of licences granted in each district under the Bombay Money Lenders Act, 1946.
17.2	जिल्हावार अनुज्ञप्तीधारक सावकाराच्या व्यवहाराची माहिती.	327	Transactions of licensed money-lenders in each district
	18. बँका व संयुक्त भांडवली संस्था :		**Banks and joint stock companies :**
18.1	बँक कार्यालये असलेली शहरे व गावे	330	Towns and villages having banking offices
18.2	लोकसंख्या गटानुसार बँक कार्यालयांचे वर्गीकरण..	347	Distribution of banking offices by population ranges
18.3	वर्गीकृत, अवर्गीकृत व सहकारी बँकांच्या कार्यालयाची संख्या.	348	Number of offices of scheduled, non-scheduled and co-operative banks.
18.4	संयुक्त भांडवली संस्थाची संख्या	349	Number of joint stock companies
	19. स्थानिक संस्था :		**Local bodies :**
19.1	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न आणि खर्च	352	Income and expenditure of Village Panchayats
19.2	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचे उत्पन्न	354	Income of Municipal Councils and Corporations
19.3	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचा खर्च	361	Expenditure of Municipal Councils and Corporations.
19.4	जिल्हा परिषदांचे उत्पन्न आणि खर्च	368	Receipts and expenditure of Zilla Parishads
	20. राज्य वित्त :		**State finance :**
20.1	महाराष्ट्र राज्याची महसुली जमा	372	Statement of revenue receipts of Maharashtra State
20.2	महाराष्ट्र महसुली लेख्यावरील खर्च	374	Statement of revenue expenditure of Maharashtra State.
20.3	महसुली व भांडवली लेख्यांवरील जमा व खर्च ..	377	Receipts and expenditure on revenue and capital accounts.

अनुक्रमणिका—चालू. CONTENTS—contd.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
20.4.1	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-१	378	Economic classification of Maharashtra Budget : Account-1.
20.4.2	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-२.	378	Economic classification of Maharashtra Budget : Account-2.
20.4.3	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-३.	380	Economic classification of Maharashtra Budget : Account-3.
20.4.4	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-४.	382	Economic Classification of Maharashtra Budget : Account-4.
20.4.5	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-५.	384	Economic classification of Maharashtra Budget : Account-5.
20.4.6	महाराष्ट्र शासनाच्या अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण : लेखा-६.	384	Economic classification of Maharashtra Budget ; Account-6.
	21. महराष्ट्र राज्याची आर्थिक योजना :		**Annual Plan of Maharahtra State :**
21.1	राज्य योजना व केंद्र पुरस्कृत योजना ..	388	State Plan and centrally sponsored Programme
21.2	महाराष्ट्र राज्याचा योजनांतर्गत खर्च	389	Plan expenditure of Maharashtra State
	22. राज्य उत्पन्न :		**State Income :**
22.1	औद्योगिक गटांनुसार झालेले राज्य उत्पन्न (चालू किंमतीनुसार).	392	State income of Maharashtra at factor cost by industrial origin at current prices.
22.2	औद्योगिक गटाप्रमाणे राज्य उत्पन्नाची (चालू किमतीनुसार) टक्केवारी.	394	Percentage distribution of State income by industrial origin at current prices.
22.3	औद्योगिक गटाप्रमाणे (स्थिर किमतीनुसार) राज्य उत्पन्न.	396	State Income of Maharashtra at factor cost by industrial origin at constant prices.
22.4	औद्योगिक गटाप्रमाणे (स्थिर किमतीनुसार) राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी.	398	Percentage distribution of State income by industrial origin at constant prices.
22.5	औद्योगिक गटानुसार राज्य उत्पन्नाचे १९७०-७१ च्या किमतीनुसार निदर्शांक.	400	Indices of State Income by industrial origin at 1970-71 prices.
	23. न्याय व प्रशासन :		**Judicial and Administrative :**
	(एक) पोलीस		(i) Police
23.1	बृहन्मुंबईतील पोलीस यंत्रणेवरील खर्च व पोलीसांची संख्या.	404	Cost and strength of Police in Greater Bombay
23.2	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांची संख्या व त्यावरील खर्च (रेल्वेचा समावेश करून व बृहन्मुंबई वगळून).	406	Strength and cost of Police in the State of Maharashtra (including Railways but excluding Greater Bombay).
23.3	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे भाग-१ ..	407	Cognizable crimes in Greater Bombay-Part I
23.4	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे भाग-२ ..	410	Cognizable crimes in Greater Bombay-Part-II
23.5	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे भाग-१ ..	412	Non-cognizable crimes in Greater Bombay-Part-I
23.6	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे भाग-२ ..	414	Non-cognizable crimes in Greater Bombay-Part-II
23.7	बृहन्मुंबईतील व महाराष्ट्र राज्यातील (बृहन्मुंबई वगळून) चोरीस गेलेली व परत मिळालेली मालमत्ता.	416	Property stolen and recovered in Greater Bombay and in Maharashtra State (excluding Greater Bombay).
23.8	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून परंतु बृहन्मुंबई वगळून) भाग-१.	418	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay) Part-I

अनुक्रमणिका—चालू.　　　　CONTENTS—contd.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र Page No. (3)	Subject (2)
23.9	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून) भाग-२.	420	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay) Part-II.
23.10	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस ठाणी व पोलीसांची संख्या (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून).	422	Police stations and Police force in Maharashtra State (including Railways but excluding Greater Bombay).
23.11	इंडियन पिनल कोडखाली महाराष्ट्र राज्यात (बृहन्मुंबई धरून) झालेले दखलपात्र गुन्हे (गुन्ह्यांचे प्रयत्न धरून).	423	Cognizable offences (including attempts under Indian Penal Code in Maharashtra State (including Greater Bombay).
	(दोन) न्याय :		(ii) Judicial :
23.12	अपील व मूल अधिकारिता वापरणाऱ्या न्यायालयीन अधिकाऱ्यांची संख्या.	424	Number of judicial officers exercising appellate and original jurisdiction in Maharashtra State.
23.13	महाराष्ट्र राज्यातील न्यायालयातील निर्णय दिलेली नवीन आलेली व ज्यात दोषारोप केले अशी प्रकरणे (मुंबई उच्च न्यायालयाचे हद्दीतील).	425	Number of cases decided in and receipts and charges of the court in the State of Maharashtra.
23.14	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी न्यायालयात दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यांची संख्या, वर्णन व मूल्य	426	Number, description and value of civil suits instituted in the Civil Court in the State of Maharashtra.
23.15	महाराष्ट्रातील मूळ शाखेच्या अधिकार क्षेत्रातील दिवाणी प्रकरणांच्या चौकशीचे सर्वसाधारण निकाल.	428	General results of the trial of cases of original jurisdiction in Maharashtra.
23.16	महाराष्ट्रातील विविध वर्गाच्या न्यायाधिकरणात चालू असलेल्या फौजदारी प्रकरणाचे सर्वसाधारण निकाल.	430	General results of trials of criminal cases in the tribunals of various classes in Maharashtra.
23.17	महाराष्ट्र राज्यातील फौजदारी प्रकरणाबाबत अपिले व फेरतपासणीचे सर्वसाधारण निकाल.	432	General results of appeals and revisions in criminal cases in Maharashtra State.
23.18	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी अपील न्यायालयाचा कारभार.	434	Business of the Civil Appellate Courts in Maharashtra State.
23.19	महाराष्ट्र राज्यात नोदलेले गुन्हे	435	Number of offences reported in Maharashtra State
32.20	फौजदारी गुन्ह्यांचे बाबतीत दिलेल्या शिक्षा ..	437	Punishments inflicted in Criminal Cases in Maharashtra.
	(तीन) कारागृह :		(iii) Prisons :
23.21	कारागृहातील व दुय्यम कारागृहातील कैदी ..	438	Prisoners confined in Jails and subsidiary Jails.
23.22	वर्षात कारागृहात दाखल केलेल्या व वर्षअखेर राहिलेल्या कैद्यांची लिंगानुसार संख्या व चालू वर्षात कैद केलेल्या कैद्यांची (न्यायी कैद्यांची फक्त) लिंग, वय, साक्षरता व पूर्वीच्या व्यवसायानुसार संख्या.	439	Number of convicts admitted during the year and remained at the close of the year by sex and convicts imprisioned during the year by sex, age, literacy and previous occupation (for judicial convicts only).
23.23	कारागृहात दाखल केलेल्या व कैद्यांची लिंग, शिक्षेचे स्वरुप व शिक्षेची मुदत यानुसार संख्या (फक्त न्यायिक कैदी).	440	Number of convicts admitted into Jails by sex and nature and length of sentences and convicts admitted into the Jails who had been previously convicted (for judicial convicts only).
23.24	तुरुंगातील कैद्यावर पहारा करणे व त्याची देखभाल करणे यावरील खर्च.	441	Expenditure in guarding and maintaining the prisoners in Jail.
	24. छापखाने व प्रकाशने :		Press and Publications :
24.1	छापखाने व निरनिराळ्या भाषातील नियतकालिके	444	Number of printing presses and number of periodicals in different languages.

अनुक्रमणिका—चालू CONTENTS—contd.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्र. Page No. (3)	Subject (2)
24.2	प्रकाशित पुस्तके व नियतकालिके याविषयी सांख्यिकी	450	Statistics of books and periodicals published
24.3	पुस्तके व नियतकालिके यांचे भाषावार वर्गीकरण	450	Classification of books and periodicals according to languages.
24.4	प्रसिद्ध झालेली पुस्तके व नियतकालिके यांची विषयवार वर्गवारी.	451	Distribution of books and periodicals published according to subjects.
	25. घरबांधणी :		**Housing :**
25.1	घरांची वापरानुसार केलेली वर्गवारी (१९७१)	454	Classification of houses according to use (1971)
25.2	वापरातील खोल्यांच्या संख्येनुसार १९७१ च्या जनगणनेत गणना केलेल्या १,००० कुटुंबांचे वर्गीकरण.	458	Distribution of 1,000 Census households according to number of rooms occupied (1971).
	26. संकीर्ण :		**Miscellaneous :**
26.1	भारतीय रिझर्व्ह बँकेसंबंधी आर्थिक आंकडेवारी	462	Financial statistics relating to the Reserve Bank of India.
26.2	एकूण करपात्र उत्पन्नाच्या श्रेणीनुसार व करदात्यांच्या वर्गानुसार भरावयाच्या आयकराचे वर्गीकरण.	464	Classification of the income-tax payable by assessees according to the range of total income assessed and classes of assessees.
26.3	नोंद केलेल्या दस्तऐवजांची संख्या व वर्णन व हस्तांतरित केलेल्या मिळकतीचे मूल्य.	466	Number and description of registered documents and value of property transferred.
26.4	महाराष्ट्र राज्यातील नोंदलेल्या विवाहांची संख्या	468	Number of marriages registered in the State of Maharashtra.
26.5 (अ)	सार्वजनिक निवडणुकांचे निकाल	468	Results of General elections
26.5 (ब)	उमेदवारांचे पक्ष पाठिंब्यानुसार वर्गीकरण ..	469	Candidates according to party affiliations

महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेविषयी टिप्पणी

जिल्ह्यांच्या पुर्नरचनेमुळे आणि जिल्ह्यांच्या गावातील बदलामुळे खालील बदले झाले आहेत :—

(१) कुलाबा जिल्ह्याचे नाव १ मे १९८१ पासून बदलून "रायगड" असे ठेवण्यात आले आहे.

(२) त्यावेळच्या रत्नागिरी, कोल्हापूर, औरंगाबाद व परभणी या जिल्ह्यांची पुनर्रचना करून "सिंधुदुर्ग" व "जालना" हे दोन नवे जिल्हे दिनांक १ मे १९८१ पासून करण्यात आले आहेत.

(३) नवनिर्मित जिल्ह्यांची आकडेवारी उपलब्ध असल्यास वेगळी दाखविण्यात आलेली आहे.

Notes on reorganisation of Districts in Maharashtra

The following changes have been effected on account of reorganisation of the districts and change in name of district :—

(1) The name of Kulaba district is changed to "Raigad" district with effect from 1st May 1981.

(2) Two new districts "Sindhudurg" and "Jalna" have been created, with effect from 1st May 1981, by reorganising then existing districts of Ratnagiri, Kolhapur, Aurangabad and Parbhani.

(3) The data for the newly created districts wherever available, is reported separately in this issue.